

TÜRKİYE'DE HARF DEVRİMİNİN MUHASEBE EĞİTİMİ VE MUHASEBE UYGULAMALARINA ETKİSİ

The Effect of Letter Reform on Accounting Education and Applications in Turkey

Prof.Dr.Ümit GÜCENME GENÇOĞLU
Uludağ Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü Öğretim Üyesi

ÖZET

Harf devrimi ile Türkiye'de muhasebe eğitimi ve uygulamaları arasındaki etkileşimi araştırmayı amaçlayan bu çalışmada önce Cumhuriyet'ten önceki dönem ele alınmıştır. Daha sonra Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilen "Harf Devrimi" ile ilgili açıklamalara yer verilerek, Latin harflerine geçiş ile Türkiye'de çift taraflı muhasebenin uygulama ve eğitimde kullanılabilir hale gelmesi üzerinde durulmuştur. Harf Devrimini takiben oluşturulan Türk Dil Kurumu'nun Türk bilim dünyasına katkılarında söz edilmiş, ancak muhasebe terimleri konusunda kurum tarafından yapılmış bir çalışma olmadığı vurgulanmıştır. Muhasebenin bugün içinde bulunduğu uluslararası muhasebe boyutu nedeniyle Türk Dil Kurumu'nun da içinde bulunduğu bir çalışma grubu ile yabancı kaynaklı terimlerin hangi ölçüde kabul görüp görmeyeceği hususunun aydınlığa kavuşturulması gereği vurgulanmıştır.

***Anahtar Kelimeler:** Harf Devrimi, muhasebe uygulamaları, çift taraflı kayıt yöntemi*

ABSTRACT

In this study, that aims to investigate the relationship between Letters Reform and accounting education, firstly Pre-Republic Period have been analysed. Subsequently, explanation related to Letter Reform occurred Republic Period have been given. And also the possibilities of using double entry accounting system in application and education, that increase with the start of using Roman Alphabeth have been emphasized. The contribution of Turkish Language Council's established after Letter Reform to Turkish science world have been mentioned and the absence of study made by this council about accounting terms was emphasized. Because of the accounting's international dimension, a working group that include Turkish Language Council must determine how foreign terms will be accepted.

***Key Words:** Letter Reform, accounting applications, double entry accounting technics*

1. CUMHURİYET DÖNEMİNDEN ÖNCE MUHASEBE EĞİTİMİ VE UYGULAMALARI

Cumhuriyetin ilanından önceki Osmanlı döneminde eğitim sistemi devletin dışında, kendiliğinden oluşmuş, Devlet, yurttaşlarının eğitimi ile doğrudan doğruya ilgilenmemiş, insanlar eğitim gereksinmelerini kendi girişimleri ile karşılamışlardır. Kent ve kasabalarda, her mahallenin camisi aynı zamanda bir çeşit ilkokul sayılırdı. "Sübyan Mektepleri" adı verilen bu okullarda hangi derslerin nasıl okutulacağı hakkında hiçbir program olmadığı gibi devlet denetimi de yoktu. Sübyan mekteplerinden çıkanlar dilerse medreseye gidebilirlerdi. 19. yüzyılın sonlarına kadar kızlar okul eğitimine kapalı kaldı. Medrese erkeklere ait bir eğitim kurumuydu. Medrese ortaokul, lise ve üniversiteyi karşıladı. Medreselerde bütün bilgilerin kaynağı olarak sadece din ve dinle ilgili bilgiler verilir. Medreseler devlet tarafından kurulmaz ve yönetilmezdi. Birer hayır kurumu olan ve özel kişilerle oluşturulan "vakıf" yoluyla kurulup işletilirdi. Devletin doğrudan doğruya kurup yönettiği, devlet adamı yetiştiren "Enderun" dışında eğitim işiyle uğraştığı 18. yüzyıl sonuna kadar görülmemiştir. Müslüman olmayan kişilerin eğitimi ile de devlet hiç ilgilenmezdi. Oysa 17. yüzyıldan itibaren Batıdaki devletler eğitimi en öncelikli konuma getirmeye başlamışlar, eğitim bir devlet politikası olmuştur. Osmanlı Devleti'nin sonlarına doğru bu alandaki gerilik kabul edilmiş, "okul açma" çalışmaları başlatılmıştır. 1846 yılında ilk Milli Eğitim Bakanlığı kurulmuştur (açıköğretimliyizbiz, ağıs, 2008).

Cumhuriyet döneminden önce, Türk tarihinde en önemli okullaşma hareketi II. Abdülhamit zamanında gerçekleşmiştir. İlk Türk Üniversitesi de onun zamanında kurulmuştur (İstanbul Darülfünunu, 1900). 1933 yılında çıkartılan bir yasa ile Darülfünun kaldırılmış, yerine çağdaş modele göre "İstanbul Üniversitesi" kurulmuştur. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi (1935) "Yüksek Ziraat Enstitüsü" (1933) yurdumuzdaki ikinci üniversitenin temellerini oluşturmuşlardır. Daha sonra kurulan Ege ve Atatürk Üniversitelerinde de Alman soylu bilim adamlarının yetiştirdiği Türk öğretim üyeleri çalışmışlardır. (Gücenme, Arsoy, 2006).

1860'lı yıllara kadar muhasebe uygulamaları, batının kayıt yöntemine benzemeyen, Osmanlı'nın kendine özgü muhasebe düzenine göre yürütülmüştür. Çift yanlı kayıt yöntemi ile tanışma XIX. Yüzyılın ikinci yarısında olmuş ve Osmanlı bu dönemde çift taraflı kayıt yöntemine uyum sağlamak durumunda kalmıştır. Bu durum muhasebe eğitiminde de etkisini göstermiş, 1860'lı yıllara kadar Türk okullarının eğitim programlarında muhasebe dersi yer almamıştır ve muhasebe öğreti kitabı bulunmamaktadır. Bu dönemde muhasebe eğitimi yabancı okulların, özellikle Ermeni okullarının ders programlarında yer almış, muhasebe öğreti kitapları Ermeni

asilli yazarlar tarafından hazırlanmıştır(Güvemli, 2000: 321-322). Çift yanlı kayıt yöntemine ilişkin Türkiye’de ilk kitaplar, Ermenice olarak hazırlanmış olup, 1828 ve 1830 yıllarında basılmıştır. Daha sonra 1853-1928 yılları arasında Fransızcadan tercüme edilen yaklaşık kırk kadar Türkçe muhasebe kitabına rastlanmaktadır. Fransızca kaynakların etkinliği uzun süre devam etmiştir. Fransız kültürü ağırlıklı muhasebe öğretiminin XIX. yüzyılın ilk yarısı ortalarından, XX.yüzyılın ortalarına kadar yaklaşık yüz yıl boyunca devam ettiği ileri sürülebilir. Bunun nedeni, XIX. yüzyıl ortalarına doğru Tanzimat sonrasında, sayısı 200’ü bulan Türk gencinin Fransa’ya gönderilmesi ve Paris’te bir Osmanlı okulunun açılması, XIX. yüzyılın ikinci yarısı başlarında Türkiye’ye dönen bu Türk aydınlarının hem yönetimde etkili olmaları hem de Fransız muhasebe kitaplarını ve muhasebe öğretilerini Türkiye’ye getirmeleridir. Çift yanlı kayıt yöntemi, dünya standartlarına uygun olarak XIX. yüzyılın ikinci yarısında Türkiye’ye bu şekilde gelebilmiştir(A.g.k. s:407).

2.CUMHURİYET DÖNEMİNDE HARF DEVRİMİNİN MUHASEBE EĞİTİMİ VE MUHASEBE UYGULAMALARINA ETKİSİ

Cumhuriyet’in ilanından sonra, eğitim sisteminin kurulmasındaki ilk önemli adım Tevhit-i Tedrisat Kanunu'nun kabulü ile atılmış. "Öğretimin Birleştirilmesi Yasası" anlamına gelen bu düzenleme 3 Mart 1924'te kabul edilmiş, bütün okullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır. 1926 yılında "Maarif (Milli Eğitim) Teşkilatı Hakkında Kanun" çıkarılmıştır. Bu yasa bugünkü okul sistemimizin ana yapısını kurmuş, ilk ve orta öğretimin esaslarını belirtmiştir.

Abdülhamit’in devrilerek 1923 yılında Cumhuriyetin ilanı ile gelen serbestlik, muhasebe düşüncesinin gelişimini olumlu olarak etkilemiştir. Cumhuriyet döneminde de Ermeni profesörlerin çokluğu dikkat çekmektedir. Ermenilerin muhasebe öğretilerindeki etkinlikleri 1952 yılında Serkiz Nihad’ın emekli olması ile son bulmakta, ancak Fransız kültürünün muhasebe öğretimi üzerindeki etkisi devam etmektedir 1914-1926 yılları arasında Serkiz Nihat tarafından yazılmış beş muhasebe kitabı bulunmaktadır. Bu yazarın ilk kitabı, “Muhasebe-i Maliye” adını taşıırken, son kitabının ismi “Sigorta Muhasebesi” adını taşımaktadır (Güvemli, 1997: 4-51).

Bu dönemde deyimlerin giderek Arapçadan Türkçeye kaydığı, çift yanlı kayıt yönteminin yaygınlaşmasının hızlandığı ve daha fazla özümseme benimsendiği görülmektedir. Bütün bu gelişmelere rağmen Arapça harflerle sağdan sola yazılması, mali tabloların da sağdan sola yazılmasını

gerektirmekte, yani aktiflere sağda, pasiflere solda yer verilmesi benimsenmektedir. Ancak 1928 yılında yeni harflerle soldan sağa yazmaya başlanınca, mali tabloların bugünkü şekliyle hazırlanmaya başlandığı görülmektedir. Böylece muhasebe düşüncesi de hızlı bir gelişme sürecine girmiştir. Yeni yazı Türk muhasebe düşüncesinde önemli bir dönüm noktasını oluşturmuştur (Güvemli, 2001:195-196).

Arap harfleriyle Türk dilinin fonetik yapısı birbirine uymadığından, Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda birçok Türk aydını bu durumdan kurtulmak için Latin harflerinin kabul edilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Türkçe kelimeleri yazmakta Arap harflerine göre Latin harflerinin daha uygun olduğu, bunun batı uygarlığına yakınlaşmayı sağladığı, bu şekilde okuma yazmanın pratik olduğu, daha önce bir iki yıl gibi uzun bir zamanda okuma yazma öğrenilirken Latin alfabesinin kabulünden sonra bunun beş altı ay içinde mümkün olmaya başlayacağı savunulmuştur(ödevarşivi, agis,2008).

2.1. Harf Devrimi

Arap harflerinin Türkler tarafından kullanılması, İslamiyet'in kabulünden sonra başlamış ancak bu harfler, Türk diline hiç bir zaman uymamıştır. Ünsüzler üzerine kurulan bir dil olan bu dili Türkler İslamiyet'i öğrenmek için kullanmışlardır. Arap harfleri ile yazı yazmayı kurallarına uygun öğrenmenin yolu; kaç bin kelime varsa o kadar kelimeyi, şeklini, hangi harflerin yan yana gelmesi gerektiğini ezbere bilmektir. Aksi halde onu okuyan kişi başka bir anlam çıkarabilir. Böylesine zor öğrenilen, zor kullanılan, Türkçe'nin sözcük ve cümle yapısına ters düşen bu dil için bir süre Türkçe'ye uydurma çalışmaları yapılmış, fakat bu bir çözüm olmamıştır. Mustafa Kemal çözümü Lâtin alfabesinin getirilmesinde bulmuştur(aleviweb, agis, 2008)

Mustafa Kemal, 1928'den başlayarak, ölüm yatağına kadar, "Batı" ile bir bağlantı kurmak amacıyla, "Türk Alfabesi ve Türk Dili" ile "Türk Tarihi" hareketleri ile meşgul olmuştur. 1 Kasım 1928'de 1353 Sayılı Kanun ile, Türk yazısı için, "Arap Harfleri" yerine Latin esasından alınan "Türk Harfleri" kabul edilmiştir. Harf İnkılâbı genç kuşaklara yeni Türkiye Cumhuriyeti'nde yapılacak şeyler olduğu duygu ve coşkusunu vermiş, kafaları eski harflerle karışmadığı için yeni yazıyı kolayca öğrenen çocuklar bunu anne ve babalarına ve büyük babalarına öğretmişlerdir. Tüm yurttan açılan "Millet Mektepleri" ise 7'den 70'e kadar tüm yurttaşlara okuma yazma seferberliğine başlamış ve bir yılda 1 milyondan fazla kişi okuma yazmayı öğrenmiştir(Giritli, 1988).

1928'den itibaren, uluslararası kullanılan Latin alfabesi temelli yeni Türk Alfabesi ile, Atatürk tüm yurttan Millet Mektepleri Baş Öğretmeni olarak yeni Türk Harfleri öğretimi çalışmalarına katılarak okuma yazmayı

yaymak amacıyla dolaşmıştır. Latin harflerin kabulüyle, Türkçedeki Arap ve Fars dillerinin baskısı, dolayısıyla bu kültürün etkisi büyük ölçüde azalmıştır. Latin Harflerinin 1928'de kabul edilmesi, 70 yıllık bir arayışın ve tartışmaların sonucu olmuştur. Bu yasanın kabulü ile Türk'ün aydınlanmasının önündeki engeller kalkmış, okuma- yazma oranı yükselmiştir. 1928 de yapılan bu değişiklik toplumun tamamında yapılmış ve kısa sürede Atatürk'ün kararlılığı, azmi, kültüre verdiği önemle gerçekleşmiştir(veyaa, agis, 2008). Türkçe'yi en iyi ifade eden bu alfabe ile ülkede büyük bir seferberlik başlatılmıştır. Devlet dairelerinde kurslar düzenlenmiş, okullarda yasa çıkarılmaya başlanmış ve 1 Aralık 1928 de Türkiye'deki tüm gazeteler Türk harfleri ile basılmıştır. Ancak bu devrimin belki de tek olumsuz yanı şu olmuştur. Yüzlerce yıllık Osmanlı arşivi sadece Tarihçilerin anlayacağı, elitlerin okuyup anlayabileceği bir hale gelmiştir. Zamanla Osmanlıca bilenlerin sayısı azalmıştır(Öztürk, 2004). Bugün Üniversitelerimizin Tarih bölümlerindeki bir çok öğretim görevlisi bile Osmanlıcaya hakim ve vakıf değildir. Bu da geçmişi öğrenmemiz önündeki en büyük engeldir. Milyonlarca vesikadan oluşan Osmanlı Devlet Arşivinin ancak %10'u tercüme edilebilmiştir.

2.2. Türk Dil Kurumu

Türk Dil Kurumu, "Türk Dili Tetkik Cemiyeti" adıyla 12 Temmuz 1932'de Atatürk'ün talimatıyla kurulmuştur. Cemiyetin kurucuları, hepsi de milletvekili ve dönemin tanınmış edebiyatçıları olan Sâmih Rif'at, Ruşen Eşref, Celâl Sahir ve Yakup Kadri'dir. Kurumun ilk başkanı Sâmih Rif'at'tır. Türk Dili Tetkik Cemiyetinin amacı, "Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak, onu yeryüzü dilleri arasında değerine yarasır yüksekliğe erdirmek" olarak tespit edilmiştir. Atatürk'ün sağlığında, 1932, 1934 ve 1936 yıllarında yapılan üç kurultayda hem Kurumun yönetim organları seçilmiş, hem dil politikası belirlenmiş, hem de bilimsel bildiriler sunulup tartışılmıştır. 26 Eylül-5 Ekim 1932 tarihleri arasında Dolmabahçe Sarayı'nda yapılan Birinci Türk Dili Kurultayı sonunda Kurumun "Lügat-Istılah, Gramer-Sentaks, Derleme, Lenguistik-Filoloji, Etimoloji, Yayın" adları ile altı kol hâlinde çalışmalarını sürdürmesi kabul edilmiştir. Sonraki kurultaylarda bu kollardan bazıları ayrılmış, bazıları tekrar birleştirilmiş; fakat ana çatı değiştirilmemiştir. 1934'te yapılan kurultayda Cemiyetin adı, Türk Dili Araştırma Kurumu; 1936'daki kurultayda ise Türk Dil Kurumu olmuştur. Türk Dil Kurumu başlangıçtan beri çalışmalarını iki ana eksen üzerinde yürütmüştür(TDK, agis, 2008) :

- Türk dili üzerinde araştırmalar yapmak, yaptırmak;
- Türk dilinin güncel sorunlarıyla ilgilenerek çözüm yolları bulmak.

Atatürk, ölümünden kısa bir süre önce yazdığı vasiyetname ile mal varlığını Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumuna bırakmıştır. Bu iki

kurumun bütçesi bugün de Atatürk'ün mirasından karşılanmaktadır. Bu miras bugün Türkiye'nin en büyük bankalarından biri olan Türkiye İş Bankası sermayesinin %28,9'unu oluşturmaktadır. Türk Dil Kurumunun yapısıyla ilgili ilk önemli değişiklik 1951 yılındaki olağanüstü kurultayda yapılmıştır. Atatürk'ün sağlığında Millî Eğitim Bakanının Kurum başkanı olmasını sağlayan tüzük maddesi 1951'de değiştirilmiş, böylece Kurumun devletle bağlantısı koparılmıştır. İkinci önemli yapı değişikliği 1982-1983 yıllarında gerçekleştirilmiştir. 1982'de kabul edilen ve şu anda da yürürlükte olan Anayasa ile Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu, bir Anayasa kuruluşu olan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu çatısı altına alınmış; böylece devletle olan bağlar yeniden ve daha güçlü olarak kurulmuştur(TDK, agis, 2008). Türk Dil Kurumunun kuruluşundan itibaren yayımlamış olduğu altmış iki terim sözlüğü ile devam eden çalışmaları veri tabanına aktarılmıştır. Bunlardan bazıları için aşağıdaki örnekler verilebilir: Felsefe Terimleri Sözlüğü, Fizik Terimleri Sözlüğü, Fiziksel Kimya Terimleri Sözlüğü, Geometri, Gökbilim Terimleri Sözlüğü, Gösterim Sanatları Terimleri Sözlüğü, Gümrük Terimleri Sözlüğü, Gürefl Terimleri Sözlüğü, Güzel Sanatlar Terimleri Sözlüğü, Halkbilim Terimleri Sözlüğü, İstatistik Terimleri Sözlüğü, Kentbilim Terimleri Sözlüğü, Kılıçoyunu Terimleri Sözlüğü, Kimya Terimleri Sözlüğü, Kitaplıkbilim Terimleri Sözlüğü, Madencilik Terimleri Kılavuzu, Mantık Terimleri Sözlüğü, Medeni Hukuk Terimleri Sözlüğü, , Matematik Terimleri Sözlüğü, Nükleer Enerji Terimleri Sözlüğü, Orta Öğretim Terimleri Kılavuzu,...

Yapılmış olan bu çalışmalar içinde “Muhasebe Terimleri Sözlüğü”nün bulunmadığı dikkati çekmektedir.

Cumhuriyet Döneminde terimleri Türkçeleştirme çalışmaları belli bir disiplin içinde yürütülmeye başlanmışken, daha sonraki yıllarda bu disiplin bozulmuş, bir kargaşa başlamış ve çeşitli önerilerle bir kavramı karşılamak üzere farklı terimler ortaya atılmıştır. Bu durum, bir yandan batı kökenli karşılıkların dile girmesine yol açmış, bir yandan da farklı karşılıklarla yapılan eğitimde anlatım ve öğretim birliğini bozmuştur. Bu durumun bir başka sonucu da terimlerde batıya bağımlılık artmış ve bu, yıllar geçtikçe hızlanmıştır(Zülfikar, 2008)).

3.TÜRK DİLİNDE VE MUHASEBE EĞİTİMİ-UYGULAMALARINDA BUGÜNKÜ DURUM

1353 sayılı yasanın 4. maddesine göre; '1928 yılındaki kanunun başlangıcından itibaren Türkçe özel veya resmi levha, tabela, ilan, reklam ve sinema yazıları ile aynı biçimde Türkçe özel, resmi bütün süreli, süreli olmayan gazete, kitapçık, broşür ve yayınların Türk harfleriyle basılması ve

yazılması zorunludur. Yani bu yasaya göre x,w harfleri kullanan yerlere ya izin verilmemesi ya da iş yerlerinin kapatılması mı gerekir? Bu konuda Yargıtay 18. Hukuk Dairesinin görüşü şudur: Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında 1353 sayılı Kanunun 1. maddesine göre, şimdiye kadar Türkçe'yi yazmak için kullanılan Arap harfleri yerine Latin esasından alınan ve merbut cetvelde şekilleri gösterilen harfler (Türk harfleri) unvan ve hukuku ile kabul edilmiştir. Kanunda, devlet dairelerinde Türkçe harflerle yazma zorunluluğu getirilmiş; Arap harfleriyle yazmak yasaklanmış olmakla beraber, 1353 sayılı kanunda açıkça Türkçe harf listesinde belirtilmeyen Latince harflerin örneğin (w), (x) kullanılmasının yasak olduğuna ilişkin bir hüküm yer almamaktadır.

Harf Devrimi, Türkiye'nin sosyal, kültürel, siyasi ve bilim alanında geniş yankılar uyandırmış, büyük gelişmeler yaşanmasını sağlamış bir tarihi olaydır. Ancak günümüzde bilim dünyasını etkileyen bir diğer yadsınamayacak gelişme ise globalleşmedir. Muhasebe bilim dünyasında son gelinen noktanın "uluslararası muhasebe" olduğu gerçeği dikkate alındığında Türk bilim dünyasının bunun dışında kalması söz konusu olmadığından, muhasebe eğitimi ve uygulamalarında yabancı kökenli ve özellikle İngilizce ağırlıklı kelimelerin kullanılması kaçınılmaz bir gelişme olmuştur. Bilimin gelişmesini hedefleyen "Harf Devrimi" ile, bilimde globalleşmenin sonucu ortaya çıkan bilim dilindeki yabancılaşmanın aynı amaç doğrultusunda olduğunu inkar etmek mümkün değildir. Ancak buna rağmen batı dilindeki kavramların aynen alınarak ülkemiz yapısına uygun olmayan bir şekilde kullanılması ve genellikle aynı kavram için farklı terimleri kullanma temayülünün giderek yaygınlaşması artık öyle bir noktaya gelmiştir ki, muhasebe ve özellikle finans bilim dilinde bir kavram karmaşası oluşmuştur. Nitekim bu kavram kargaşasına çözüm bulunması amacıyla "Uluslararası Muhasebe Standartları"nın çevirisinde kullanılan kavramların Türkçe karşılıklarına ilişkin Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu bünyesinde çalışmalar yapılarak bir kavramlar sözlüğü oluşturulmuştur. Gelinen bu noktada yapılan çalışmaların Türk Dil Kurumu ile ortaklaşa yapılması, dünü ve bugünü bir araya getirecek bir çözüm olarak düşünülebilir.

KAYNAKLAR

Gücenme,Ümit; P.Arsoy, Aylin; “Accounting Education in the History of Turkish Republic”, İstanbul ,Mali Çözüm Dergisi Özel Sayı, İSMMO Yayını,2006.

Güvemli ,Oktay; Türk Devletleri Muhasebe Tarihi- Tanzimat’tan Cumhuriyet’e, 3.Cilt, İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası Yayını, Süryay, İstanbul, 2000.

Güvemli ,Oktay; “XIX.yüzyılda Türkiye’de Muhasebe Öğretim Kitapları”, Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı(MÖDAV) Bülten Ek Yayını Sayı:3,Ekim 1997.

Güvemli ,Oktay; Türk Devletleri Muhasebe Tarihi- Cumhuriyet Dönemi XX. Yüzyıl, 4.Cilt, Avcıol Basım Yayın, İstanbul, 2001.

Gümüšoğlu ,Dursun; <http://www.aleviweb.com/forum/archive/index.php/t-5460.html>

Giritli,İsmet ; Harf İnkılabı ve Atatürk, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Sayı 13, Cilt V, Kasım 1988

Öztürk,İsa; Harf Devrimi ve Sonuçları,.Adam Yayınları, İstanbul, 2004.
Zülfikar,Hamza; "Dünden Bugüne Türkçe” , Türk Dili Dergisi, Haziran 2008 , Sayı: 678

<http://www.veyaa.com/showthread.php?p=144708>

<http://tdk.org.tr/>

<http://www.tdk.gov.tr>

<http://www.acikogretimliyiz.biz/ata Turk-ilkeleri-ve-inkilap-tarihi/turk-egitim-sisteminin-kurulmasi-t190.0.html>

http://www.odevarsivi.com/dosya.asp?islem=gor&dosya_no=138610